

Praktické rady lékárníků: jak správně aplikovat různé lékové formy

Před užíváním nové lékové formy, nebo kdykoliv si nejste jisti správnou aplikací či uchováváním léčiva, je vhodné se poradit s lékárníkem. Lékárník pacientovi vše srozumitelně vysvětlí a zodpoví jeho případné doplňující dotazy tak, aby byla léčba maximálně účinná a pro pacienta bezpečná.

1. Tablety, tobolky

Tzv. „polykací“ lékové formy (tablety, tobolky atd.) je potřeba zapít dostatečným množstvím (cca 200 ml) tekutiny – ideálně vody. Některé tablety lze púlit, některé nikoli. Zeptejte se svého lékárníka.

2. Sublinguální formy

Jedná se o lékové formy, které jsou rozpustné pod jazykem. Po jejich užití se doporučuje nepít a nepolykat sliny, které se tvoří při rozpuštění v ústech.

3. Oční kapky

Před aplikací očních kapek si důkladně umyjte ruce. Správný postup při aplikaci očních kapek je následující: před otevřením lahvičky protřepat, vkápnout 1-2 kapky do vnitřního koutku, zamáčknot na malou chvíli slzný kanálek u kořene nosu a přibližně 10 minut nechat oko zavřené. Na vnitřní obal kapek ihned po prvním otevření napište datum, do kterého je možné kapky používat. Nezřídka jde o pouhé čtyři týdny. Poté už není možné kapky používat, protože už nejsou sterilní. Nevyužitá léčiva vraťte zpět do lékárny k ekologické likvidaci.

4. Oční masti

Před aplikací oční masti si důkladně umyjte ruce. Do oka naneste asi jeden centimetr masti, a to do spojivkového vaku (tedy laicky řečeno do vnitřního prostoru, který se nachází mezi samotnou oční bulvou a spodním víčkem lemovaným řasami). Následně oko promněte a

nechte zavřené. Při prvním otevření oční masti v kovové tubě nepoužívejte úplně první centimetr jejího obsahu. Ve špičce obalu mohou ulpět mikročástice, první centimetr masti po otevření nové masti proto odstraňte. Tyto částice by se neměly dostat do oka. I oční masti je možné používat jen po omezenou dobu. Nevyužitá léčiva přineste do lékárny, ani oční masti rozhodně nepatří do komunálního odpadu.

5. Krémy vs. masti vs. gely

Výhodou léčiva ve formě krému je lepší roztíratelnost, textura je méně mastná. Masti poskytují výraznější hydrataci a případně umožňují i místo masírovat. Gely se nanášejí na postižené místo v množství doporučeném výrobcem a nechají se zaschnout. Není třeba místo následně obvázat.

6. Sirupy

Pokud se jedná o suspenzní přípravky, je nutné je před použitím protřepat. I u nich je vhodné napsat na vnitřní obal datum otevření, protože i tyto přípravky mají často omezenou dobu spotřeby po otevření.

7. Nosní spreje

Před úplně prvním použitím je vhodné provést několik vstříků do volného prostoru, aby došlo k viditelnému vypuzení první dávky. Při aplikaci není třeba zaklánět hlavu.

8. Inhalační formy

U této lékové formy je velmi důležitá technika použití. Před užitím je nutné provést hluboký výdech a s co nejdelším nádechem provést aplikaci. Poté zadržet dech. V případě, že inhalační přípravek obsahuje kortikoid je nezbytné nutné, aby byl proveden po aplikaci vždy výplach úst. Je to prevence velmi špatně léčitelných ústních kandidóz.

9. Čípky

Tuto lékovou formu je nutné aplikovat vždy až za svěřač, tak aby se čípek dostal do konečníku. Je vhodné použít čípek celý – podle věku nebo hmotnosti pacienta. Pokud je nutné ve výjimečných případech čípek dělit, provádí se jeho půlení podélně, nikoli napříč.

10. Vaginální tablety

Před vkládáním vaginálních tablet je vhodné některé z nich předtím navlhčit. Vaginální tablety nebo globule se aplikují většinou jednou denně, zpravidla večer – až po vykoupaní nebo osprchování, těsně před ulehnutím. V této lékové formě jsou častá také antibiotika, která je nutné užívat/aplikovat po stanovenou dobu.

11. Kombinace různých lékových forem

V některých případech je vhodné kombinovat účinnou látku v různých lékových formách – například při bolesti pohybového aparátu nebo při oční infekci. Při bolestivých stavech lze například kombinovat tablety a masti – vždy za podmínky dodržení dávkování doporučeného lékárníkem v souladu se závaznými údaji výrobce. U očních infekcí lze vhodně kombinovat kapky a masti – kapky aplikovat přes den v doporučených intervalech, oční mast, která v oku vydrží déle, na noc.

Zdroj: ČLnK

KNIŽNÍ TIP

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA V DERMATOLOGII

Miloslav Salavec a kolektiv

Nakladatelství Maxdorf, 2021, 376 stran

ISBN: 978-80-7345-699-3

Cena: 695 Kč

Kniha „Diferenciální diagnostika v dermatologii“ je určena všem lékařům oboru, ale může být nápomocna i lékařům dalších specializací a praktickým lékařům. Zabývá se tématem diferenciální diagnostiky kožních chorob při hodnocení morfologických nálezů v různých lokalizacích kožního povrchu a zahrnuje i klinické jednotky týkající se kožních adnex (vlasy, nehty). Publikace je podle lokalizace kožních, slizničních změn a jejich časového průběhu rozdělena do 13 kapitol. Texty jsou doplněny fotografickou dokumentací řady kožních nemocí a grafickými schémata, která umožní rychlou orientaci podle hodnocených morfologických nálezů a dalších charakteristik. „Diferenciální diagnostika v dermatologii“ byla napsána s cílem umožnit lékařům v ordinacích rychlou orientaci v diagnostickém rozhodovacím procesu. Správné určení diagnózy je v jakémkoliv oboru humánní medicíny nanejvýše žádoucí pro zahájení cílené a včasné terapie, která může významným způsobem ovlivnit kvalitu života postižených. Na jejím vypracování spolupracoval tým odborníků z oblasti kožního lékařství z klinik a lékařských fakult Univerzity Karlovy v Hradci Králové, v Praze a v Plzni. V českojazyčné odborné literatuře jde o téma velmi aktuální.